

стратегијска истраживања и може бити образац за организовање научних скупова не само у Србији него и у свету.

Александар ЛУКИЋ

XVII Balcanicum: Elity społeczne i ekonomiczne na Bałkanach,
Познањ, 26–27. 10. 2018.

Седамнаеста по реду конференција балканолога у Пољској одржана је у Познању, у организацији Историјског института Универзитета Адам Мицкијевич (Instytut Historii Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) и Комисије за балканистику при Одељењу Пољске академије наука (Komisja Bałkanistyki przy Oddziale PAN w Poznaniu) 26. и 27. октобра 2018. године. Тема је била „Друштвене и економске елите на Балкану“. Учествовало је двадесет и четири научника из Пољске, Молдавије и Србије. Званични језици конференције су били пољски, руски, енглески, а учесници су могли да користе и матерње језике. Рад је био тематски подељен у седам панела.

Први панел је обухватао средњовековне теме. Јарослав Дудек (Jarosław Dudek, професор Департмана за средњовековну историју Жиеленгорског универзитета) је говорио о балканским елитама у време византијских освајања у првој половини XI века. Вавжињец Ковалски (Wawrzyniec Kowalski, професор Департмана за помоћне историјске науке и архивистику Вроцлавског универзитета) је анализирао улогу и положај елита на основу хрватске и латинске редакције *Летописа попа Дукљанина*. Жђислав Пентек (Zdzisław Pentek, професор Историјског института Познањског универзитета) је имао излагање о финансирању IV крсташког рата.

Други панел је био посвећен периоду османске владавине на Балкану. Кшиштов Добош (Krzysztof Dobosz, асистент Историјског института Јагелонског универзитета у Кракову) је анализирао ангажман балканске властеле у османској служби у Малој Азији и Европи, и њихов однос са појединим члановима династије у периоду пре освајања Константинопоља. Пиотр Врубел (Piotr Wróbel, професор Одељења за средњовековну историју Јагелонског универзитета у Кракову) је говорио о положају синова балканских владара и велможа у Османској империји, током XVI века, који је зависио од личних способности или успостављања брачних веза са припадницима османске елите. Илона Чамањска (Ilona Czamańska, професор Историјског института Познањског универзитета) је имала излагање о породичном стаблу Мехмед-паше Соколовића и његовим рођацима који су били у османској служби. Јежи Хаузињски (Jerzy Hauziński, професор Померанијске академије у Слупску) је говорио о каријери двојице османских ве-

ликодостојника пореклом из Анадолије, а који су обављали службене дужности на Балкану.

Трећи панел је био посвећен балканским елитама у XIX и почетком XX века. Мажана Кучињска (Marzanna Kuczyńska, професор Института за славистику Познањског универзитета) је имала излагање о погледу савременика на балканске елите у доба националног ослобођења. Војћех Сајковски (Wojciech Sajkowski, доцент на Балканским студијама Историјског факултета Познањског универзитета) је анализирао ставове француске администрације према елитама у Илирским провинцијама. Кшиштоф Попек (Krzysztof Popек, докторанд са Јагелонског универзитета у Кракову) говорио је о елити муслиманске мањине у Бугарској на размеђу векова. Лила Мороз-Гжелак (Lilla Moroz-Grzelak, професор Института за славистику Пољске академије наука у Варшави) је анализирао узроке непријатељског односа православних елита на Балкану према језуитима током XIX века.

Четврти панел није имао јасно дефинисану тематику. На конференцији је учествовало двоје од троје пријављених научника. Тадеуш Чекалски (Tadeusz Czekalski, професор Историјског института Јагелонског универзитета у Кракову) је анализирао развој приватног предузетништва у Албанији 1920–1939. и утицај државне политике на промену власничких структура. Ева Новицка-Русек (Ewa Nowicka-Rusek, професор Collegium Civitas у Варшави) је говорила о историјско-социолошким истраживањима Душана Поповића о Цинцарима и стереотипима који су владали код Срба.

Пети панел је био посвећен српским и румунским елитама у XIX и на почетку XX века. Лилија Забалотнаја (Лилија Заболотная, виши научни сарадник Историјског музеја Молдавије Молдавске академије наука у Кишињеву) је излагала о утицају брачне заједнице Наталије Кешко и Милоша Обреновића на положај молдавске друштвене елите у Србији. Кшиштоф Новак (Krzysztof Nowak, професор Шлезејског универзитета у Катовицама) је своје излагање посветио развоју положаја пољских елита у румунском друштву. Једжеј Пашкиевич (Jędrzej Paszkiewicz, професор Историјског института Познањског универзитета) анализирао је бројност и положај српске економске елите и на који начин су употребљавали економске ресурсе за привредно-културни развој српског становништва у Хрватској крајем XIX и почетком XX века.

Шести панел је био посвећен српским и југословенским елитама током XIX и прве половине XX века. Патрик Буковски (Patrik Bukowski, докторанд Универзитета у Варшави) је говорио о улози друштвених елита током борби за независност Србије. Војћех Шчепањски (Wojciech Szczepański, доктор историјских наука) је имао излагање о првим заговорницима повратка Косова у оквиру српске државе током 80-их година XIX века. Срђан Мићић (из Института за новију историју Србије) је говорио о односима српске елите у оквирима југословенске дипломатске службе. Павел Михалак (Paweł Michalak, доктор историјских наука) је излагао о везама дворских кругова и уредништва листа *Политика* у време диктатуре краља Александра Карађорђевића.

Седми панел је био посвећен актуелним темама у српском друштву и држави. Магдалена Богуславска (Magdalena Bogusławska, професор Института за западну и јужну славистику Универзитета у Варшави) је говорила о ставовима интелектуалне и уметничке елите у Србији према владиној политици реформе система. Дариуш Вибрановски (Dariusz Wybranowski, професор Института за политикологију и европеистику Универзитета у Шчећинју) је изнео анализу случаја Радована Караџића у Хагу и одговорности политичких и војних фактора током сукоба у Босни. Магдалена Рекшћ (Magdalena Reksć, доцент Института за политичке студије Универзитета у Лођу) је имала излагање о стабилној политици у Србији у контексту актуелних политичких режима у Пољској, Мађарској и суседним балканским државама.

Срђан МИЋИЋ

Научни скуп *Историја медицине, фармације, ветерине и народна здравствена култура*,
Историјски архив Тимочка крајина, Зајечар, 1–2. 11. 2018.

У Историјском архиву „Тимочка крајина“ у Зајечару 1. и 2. новембра 2018. одржан је дводневни научно-стручни скуп *Историја медицине, фармације, ветерине и народна здравствена култура*, јубиларни, десети по реду, који је окупио стручне раднике различитих професија: лекаре, архивисте, историчаре, истраживаче и др. Теме скупа су биле: 1. Медицинске и здравствене прилике у Србији у периоду Првог светског рата 1914–1918. и Другог светског рата 1941–1945. године (Војни санитет, здравствено стање војске, избеглиштво; Медицинари на фронту (лекари, болничарке, болничари); Збрињавање и помоћ рањеницима на бојиштима; Мисија Црвеног крста у светском рату; Учешће и страдање Тимочана у рату; Здравствено стање становништва у Србији за време рата) и 2. Историја медицине, фармације, ветерине и народна здравствена култура (Здравствене установе и здравствени радници источне Србије (први лекари, бабице, медицинске сестре); Историјски преглед развоја фармације и ветеринске медицине у Србији; Народна здравствена култура (етномедицина, здравље у народном животу у традицији и свакодневици)).

На отварању скупа говорили су: Велибор Тодоров, директор Архива у Зајечару, др Петар Пауновић, један од идејних твораца овог скупа, и др Звонимир Адамовић, спец. урологије, који је отворио скуп. Пријављено је више од 30 радова, а презентовано 20 стручних радова. Време излагања било је ограничено на 15 минута.